

A. KEIMENA

- (XXIX) Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam perdidit». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.
- (XXXVI) Samnitium divitias contempsit et Samnites paupertatem eius mirati sunt. Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent, ut eo uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit: «Supervacaneae, ne dicam ineptae, legationis ministri, narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem;
- (XL) Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae:
- (XLIII) Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt mater coniunx liberique»? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur. Nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem.

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για την καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

domi:	τη δοτική πληθυντικού
mentem:	την κλητική ενικού
verborum:	την αιτιατική πληθυντικού
avem:	την αφαιρετική ενικού
nemo:	τη γενική ενικού
minitans:	την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος
tibi:	τη γενική πληθυντικού στο α' πρόσωπο
ministri:	την ονομαστική ενικού
ipsum:	την ίδια πτώση στον πληθυντικό αριθμό του ουδέτερου
penates:	τη γενική πληθυντικού
coniunx:	τη γενική ενικού
pondus:	την ονομαστική πληθυντικού
ineptae:	τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
minaci:	τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
mater :	τη γενική πληθυντικού

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τον καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

perdidi:	το β' ενικό του μέλλοντα στην οριστική στην αντίθετη φωνή και το απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής.
risit:	το γ' πληθυντικό του μέλλοντα στην οριστική στην ίδια φωνή και το γ' πληθυντικό συντελεσμένου μέλλοντα στην αντίθετη φωνή
attulissent:	το β' ενικό του ενεστώτα στην οριστική και το β' ενικό του ενεστώτα στην προστακτική της ίδιας φωνής.
uteretur:	τα απαρέμφατα και τις μετοχές όλων των χρόνων
fieri:	το γ' πληθυντικό του ενεστώτα στην οριστική και το β' πληθυντικό του παρατατικού στην υποτακτική
narrate:	το α' πληθυντικό του ενεστώτα και του παρατατικού στην υποτακτική στην αντίθετη φωνή
coegerat:	το γ' πληθυντικό του παρακειμένου στην υποτακτική στην αντίθετη φωνή
audebat:	το γ' πληθυντικό του υπερσυντέλικου στην οριστική και υποτακτική
noluit:	το β' ενικό του ενεστώτα στην οριστική και υποτακτική
peperissem:	το γ' ενικό του μέλλοντα στην υποτακτική και τη μετοχή ενεστώτα στην ονομαστική ενικού στο αρσενικό στην ίδια φωνή

3. α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

domini, risu, malle, locupletem, armatus, augur, minaci, intra moenia.

β. «**ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur**»: Να χαρακτηριστεί συντακτικά η δευτερεύουσα πρόταση (εισαγωγή, εκφορά, συντακτική θέση).

4. α. «**Audita**»: Να αναλυθεί η μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

- β. Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio»:** Να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο.
- γ. «Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur»:** Αφού αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο, να κάνετε τις απαραίτητες μετατροπές, ώστε να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή.
- δ. «ut eo uteretur»:** Να δηλωθεί ο σκοπός με όλους τους πιθανούς τρόπους εκφοράς.
- ε. «narrate»:** Να δηλώσετε την απαγόρευση και με τους δυο τρόπους εκφοράς.
- στ. Quintus Mucius Scaevola augur.** Να αναλυθεί η παράθεση σε αναφορική πρόταση.
- ζ. paupertatem eius:** Να δηλωθεί η κτήση με αυτοπάθεια.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Οι μεταφράσεις δεν δίνονται για λόγους οικονομίας χώρου.

B1. domibus
mens
verba
ave /-i
nullius rei
minitante
nostri /-um
minister
ipsa
penatium
coniu(n)gis
pondera
ineptissimae
minaciore
matrum

B2. perderis/-re, perditurum esse
ridebunt, risi erunt
affers, affer
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ:
ενεστ: uti
μελ: usurum –am -um /usuros –as -a esse
παρακ: usum –am -um /usos –as -a esse
συντ.μελ: usum –am -um /usos –as –a fore

METOXES:

ενεστ: utens-s-s
μελ: usurus –a -um
παρακ: usus –a –um
fiunt, fieretis
narremur, narraremur
coacti sint
ausi erant , ausi essent
non vis, nolis
paritura sit, pariens

B3. α. domini: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική υποκειμενική στο verborum.
risu: επιρρηματικός προσδιορισμός, αφαιρετική οργανική του τρόπου στο solvit.
malle: ειδικό απαρέμφο, αντικείμενο στο narrate.
locupletem: κατηγορούμενο στο ipsum μέσω του fieri
armatus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο coegerat.
augur: ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο Quintus Mucius Scaevola.
minaci: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο animo
intra moenia: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο sunt

β. Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το “coegerat”, εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο ut γιατί είναι καταφατική, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι κάτι το επιθυμητό και συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού (iudicaretur) γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (coegerat). Ισχύει ιδιομορφία στην ακολουθία χρόνων, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα: ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

B4. α. Cum Caesar salutationem audivisset ή Postquam Caesar salutationem audivit

β. Audita salutatione Caesar dixit domi satis salutationum talium se audire.

γ. Η υπόθεση εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (reperissem) και η απόδοση με υποτακτική παρατατικού (oppugnaretur). Επομένως πρόκειται για το 2^ο είδος που εκφράζει το αντίθετο του πραγματικού. Η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν και η απόδοση στο παρόν.

-Nisi pariam – non oppugnaretur (υπόθεση δυνατή ή πιθανή)

δ. αναφορική - τελική πρόταση: qui eo uteretur
σουπίνο: eo usum

εμπρόθετη αιτιατική γερονδίου: eo ad utendum (αδύνατη γερονδιακή έλξη)

εμπρόθετη γενική γερονδίου: eo utendi causa/gratia(αδύνατη γερονδιακή έλξη)

ε. - Nolite narrare

- Ne narraveritis

στ. Quintus Mucius Scaevola, qui augur erat.

ζ. paupertatem suam

Επιμέλεια:

Ζερβουδάκης Νίκος • Μαυρακάκης Μανόλης • Ξημεράκη Κατερίνα • Τζάνου Χρύσα
Ψαράκη Μάρω • Ψαρουδάκη Χριστιάννα